



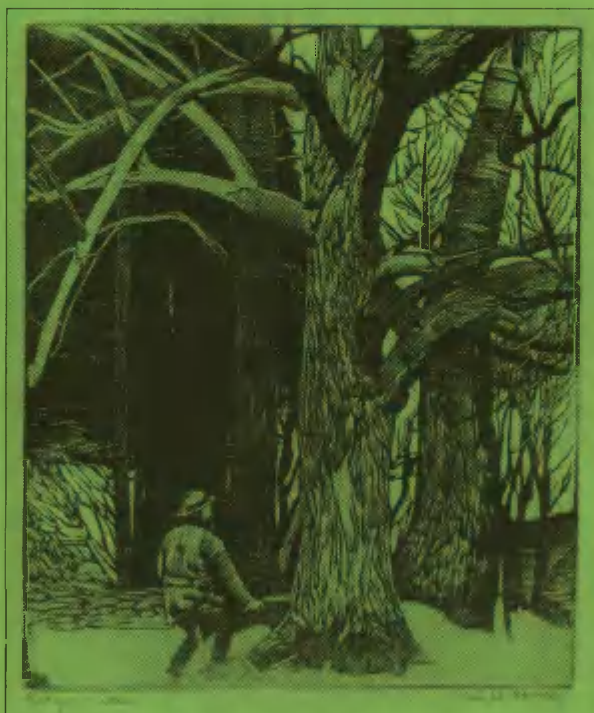
ISSN 1640 - 1409

**STOWARZYSZENIE
LIGA OCHRONY PRZYRODY**

**Zarząd Okręgu
w Słupsku**

AKTUALIA OCHRONY PRZYRODY 2002/II (19)

- -



Słupsk, grudzień 2002 r.

*dublet
29/12*

D O C Z Y T E L N I K Ó W . . .

Zamykamy już dziesiąty rok wydawania Zeszytów Informacyjnych Z.O. ŁOP Słupsk, którym w 1994 roku /Nr 2/1994 (2)/ nadaliśmy tytuł „AKTUALIA OCHRONY PRZYRODY”. Od tego czasu przeszliśmy z formy maszynopisu na wydruk komputerowy /od Nr 1/1997 (8)/. Od początkowego nakładu 50 egzemplarzy (Nr 1, 2, 3), poprzez 100 egz. (Nr 4, 5, 6, 7), 250 egz. (Nr 8, 9, 10, 11, 12), 300 egz. (Nr 13), 400 egz. (Nr 14, 15), doszliśmy do 500 egzemplarzy (Nr 16, 17, 18, 19).

W niniejszym Zeszycie witamy nowych Autorów - młode działaczki ŁOP, Nauczycielki - mgr Janinę **Łowiecką** z Nowej Wsi Człuchowskiej i mgr Małgorzatę **Tubałę** z Siemianic koło Słupska.

Kontynuujemy też prezentację Nadleśnictw Lasów Państwowych, przedstawiając problemy Nadleśnictwa Damnica.

Składamy hołd zmarłym w 2002 r. słupskim działaczom ochrony przyrody - dr inż. Krzysztofowi **Włodkowi** (20 VII 2002 r.) oraz mgr inż. Anatolowi **Czerwiakowskiemu** (19 XI 2002).

Wytworzone w sierpniu 2002 r. okoliczności wymusiły zmianę siedziby Zarządu Okręgu ŁOP w Słupsku z ul. Fabrycznej Nr 1 do Al. H. Sienkiewicza Nr 20 (centrum miasta), z równoczesną zmianą numeru telefonu.

Z.O. ŁOP Słupsk
oraz
Redakcja „AKTUALIÓW...”

Opracowanie redakcyjne - Józef Cieplik
Redakcja techniczna - Adam Wisławski
Na okładce: drzeworyt
Antoniiego Serbeńskiego (1886-1957) -
- „Drzewa”.
Druk - PPU „BOXPOL” Słupsk 2002 r.
- nakład 500 egz.

Słupsk w grudniu 2002 r.
Al. H. Sienkiewicza Nr 20, pok. 204, II p.
Tel. (0-....-59) 842-32-81 i 842-25-18.



MAREK JAN ZIÓŁKOWSKI, Słupsk
JÓZEF CIEPLIK, Słupsk

POMNIKI PRZYRODY I UŻYTKI EKOLOGICZNE USTANAWIANE PRZEZ RADY GMIN W REGIONIE SŁUPSKIM

Ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. RP z 2001 r. Nr 99, poz. 1079, z późniejszymi zmianami), obok ustalonych już wcześniej form ochrony przyrody, jak: parki narodowe, rezerваты przyrody, gatunkowa ochrona roślin i zwierząt, pomniki przyrody, ustanowiła ponadto nowe formy ochrony: tworzenie parków krajobrazowych, wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu, wprowadzanie stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo - krajobrazowych (artykuł 13, ustęp 1 ustawy).

Pomniki przyrody i użytki ekologiczne wprowadza w życie rozporządzenie wojewody (art. 32), ale oprócz tego uprawnienia te posiadają również rady gmin (art. 34).

W Regionie Słupskim, obejmującym obszar Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Słupsku, aktualnie występuje 417 pomników przyrody oraz 371 użytków ekologicznych (na powierzchni 1.789,39 ha) wprowadzonych drogą uchwał rad gmin. Liczbę tych obiektów chronionych w poszczególnych gminach i powiatach obrazują tabele Nr 1 i Nr 2.

Warto przypomnieć, iż „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami...” (art. 28).

Natomiast „użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk...” (art. 30).

Tabela Nr 1

**ZESTAWIENIE POMNIKÓW PRZYRODY W REGIONIE SŁUPSKIM
USTANOWIONYCH PRZECZ RACY GMIN**

Lp.	Gmina - - Powiat	Liczba pomników				
		ogółem	pojedyncze drzewa	grupy drzew	Aleje	Glazy narzutowe
1.	Miasto Słupsk	35	25	8	2	-
2.	M. i Gm. Bytów	69	69	-	-	-
3.	M. i Gm. Miastko	15	10	-	-	5
4.	Gm. Cz. Dąbrówka	1	1	-	-	-
5.	Gm. Kołczygłowy	15	13	1	-	1
6.	Gm. Trzebielino	90	88	-	-	2
Razem Powiat Bytów		190	181	1	-	8
7.	M. i Gm. Kępice	1	1	-	-	-
8.	Gm. Ustka	85	84	1	-	-
9.	Gm. Damnica	39	34	5	-	-
10.	Gm. Głównyzyce	59	44	12	3	-
Razem Powiat Słupsk		184	163	18	3	-
11.	Gm. Czarne	6	6	-	-	-
12.	Gm. Rzeczenica	1	1	-	-	-
Razem Powiat Człuchów		7	7	-	-	-
13.	Gm. Nowa Wieś Lęb. Powiat Lębork	1	1	-	-	-
Ogółem		417	377	27	5	8

Tabela Nr 2

**ZESTAWIENIE UŻYTKÓW EKOLOGICZNYCH
USTANOWIONYCH PRZEZ RADY GMIN W REGIONIE SŁUPSKIM**

Lp.	Gmina - - Powiat	Liczba użytków	Powierzchnia w hektarach
1.	M. Człuchów	1	6,41
2.	Gm. Koczała	1	0,85
Razem Powiat Człuchów		2	7,26
3.	M. i Gm. Bytów	11	157,89
4.	M. i Gm. Miastko	24	801,91
5.	Gm. Parchowo	1	140,27
6.	Gm. Trzebielino	1	2,93
Razem Powiat Bytów		37	1.103,00
7.	Gm. Damnica	45	27,68
8.	Gm. Główny	194	398,04
9.	Gm. Potęgowo	34	23,48
10.	Gm. Ustka	59	229,93
Razem Powiat Słupsk		332	679,13
Ogółem		371	1.789,39



Warto jeszcze powrócić do struktury gatunkowej sieci pomników przyrody ustanowionych w ostatnim dziesięcioleciu przez rady gmin na podstawie ich prawomocnych uchwał. Wśród 417 uznanych w tym trybie pomników, w tym 409 drzewiastych, chronimy 601 drzew, a mianowicie - 28 cisów pospolitych, 2 choiny kanadyjskie, 4 daglezie

zielone, 8 jodeł pospolitych, 8 świerków pospolitych, 6 sosen pospolitych, 3 modrzewie europejskie, 1 żywotnik olbrzymi, 4 żywotniki zachodnie, 2 jałowce pospolite, 1 cypryśnik błotny, 2 topole czarne, 1 topolę białą, 2 wierzby białe, 3 wierzby kruche, 2 graby pospolite, 2 olsze czarne, 81 buków zwyczajnych, 153 dębów szypułkowych, 7 dębów czerwonych, 4 kasztany jadalne, 2 wiązy górskie, 1 wiąz szypułkowy, 1 wiąz polny, 1 głóg dwuszyjkowy, 1 gruszę pospolitą, 24 jarzębów szwedzkich, 6 jaworów, 21 klonów zwyczajnych, 8 klonów srebrzystych, 11 platanów klonolistnych, 40 kasztanowców zwyczajnych, 135 lip drobnolistnych, 10 lip szerokolistnych, 1 lipę srebrzystą, 1 lipę krymską, 13 jesionów wyniosłych, 1 tulipanowiec japoński = razem 601 drzew.

Z przedstawionego przeglądu pomników przyrody Ziemi Słupskiej ustanowionych przez rady gmin, a więc urzędowe czynniki lokalne, wynika duża liczba gatunków drzew pomnikowych, w tym znaczna liczba gatunków nierodzimych. Może to świadczyć o dobrej penetracji terenu i wyszukiwaniu do ochrony interesujących okazów drzewiastych, a zarazem o dużej aktywności społeczności lokalnych.

Jest to niewątpliwie jeden z pozytywnych przykładów większego usamodzielnienia samorządów gminnych i miejskich oraz skutecznego wykorzystywania możliwości ustawowych w zakresie ochrony przyrody (sozologia).

Na zakończenie podaje się informację, iż poza tym w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w powiatach regionu słupskiego (Słupsk, Lębork, Bytów, Człuchów) znajduje się 566 pomników przyrody ustanowionych rozporządzeniami Wojewody (art. 32). Na tę liczbę składają się: 437 pojedynczych drzew, 89 grup drzew, 5 alei drzewiastych, 34 głązy narzutowe, 1 z kategorii innych (pomnik krzewiasty - cis pospolity, *Taxus baccata*).

Łącznie więc, z pomnikami wprowadzonymi przez rady gmin (art. 34), w regionie słupskim istnieje obecnie 983 prawnie uznanych pomników przyrody.



PREZENTACJA NADLEŚNICTW LASÓW PAŃSTWOWYCH



NADLEŚNICTWO DAMNICA

76-231 Damnica ul. Leśna 11

tel. (0-59) 8113-033, 8113-960 Fax (0-59) 8113-092

e-mail: damnica@szczecinek.rdlp.gov.pl

Początek działalności Nadleśnictwa Państwowego Damnica datuje się od roku 1946; początkowo do roku 1952 nazywane było ono Nadleśnictwem Dębica. Nadleśnictwo to utworzono z lasów prywatnych większej własności przejętych na mocy dekretu PKWN z dnia 12 XII 1944 r.; przejmowano wówczas także inne drobne kompleksy leśne oraz grunty porolne do zalesienia.

Obecne Nadleśnictwo jako jednostka administracyjna Lasów Państwowych uformowało się ostatecznie, po różnych kolejnych reorganizacjach terenowych, z dniem 1 stycznia 1985 r. na powierzchni 16.022,48 ha z dwoma obrębami: Damnica - 7.314,20 ha i Główny - 8.708,28 ha, z 12 leśnictwami, z 25% powierzchnią gruntów porolnych.

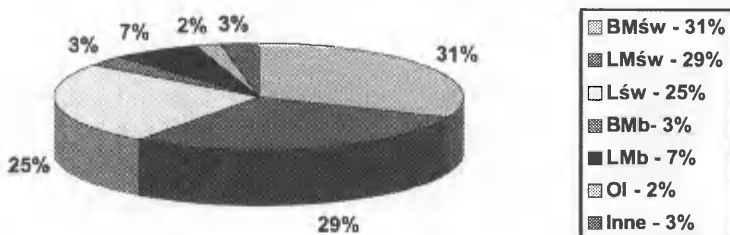
Administracyjnie leży ono w gminach powiatu słupskiego: Damnica, Główny, Smołdzino, Potęgowo i Słupsk w Województwie Pomorskim, podlegając służbowo Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Od strony północno-wschodniej graniczy z terenami Słowińskiego Parku Narodowego, wzdłuż południowego brzegu nadmorskiego Jeziora Łebsko.

Usytuowane jest w I-szej Krainie Bałtyckiej, w dzielnicach: Pasa Nadmorskiego i (w większości) Pobrzeża Słowińskiego, regionalizacji przyrodniczo-leśnej oraz równocześnie w geograficznych mezoregionach: Wyszczyny Damnickiej i Wybrzeża Słowińskiego.

Powierzchnia terenu posiada charakter równinny i falisty z wysokościami do 112 m n.p.m. w zasięgu moreny dennej. Przez obszar Nadleśnictwa przepływają dwie duże rzeki zlewni przymorza: Łeba i Łupawa wraz z wodami swoich dopływów - Charstnicy, Brodnicki, Rębowej, Darzyńskiej Strugi i in.

Lasy Nadleśnictwa Damnica charakteryzują się urozmaiconymi siedliskami leśnymi, co obrazuje załączony wykres schematyczny.

PROCENTOWY UDZIAŁ SIEDLISK NADLEŚNICTWA DAMNICA



BMśw - Bór mieszany świeży;

LMśw - Las mieszany świeży;

Lśw - Las świeży;

BMb - Bór mieszany bagienny;

LMb - Las mieszany bagienny;

Ol - Ols

Z urozmaicheniem siedlisk wiąże się też występowanie wielu lasotwórczych rodzajów drzew, jak - sosna, świerk, modrzew, buk, dąb, olsza, brzoza w drzewostanach zmieszanych gatunkowo i wiekowo.

Zadania gospodarcze wyrażają się, przeciętnie rocznie, w następujących rozmiarach:

- ❖ odnowienia i zalesienia - ponad 100 ha,
- ❖ poprawki i uzupełnienia - około 40 ha,
- ❖ pielęgnacja gleby w uprawach - około 400 ha,
- ❖ czyszczenia wczesne na powierzchni - około 100 ha,
- ❖ czyszczenie późne na powierzchni - około 200 ha,
- ❖ pozyskanie drewna - około 55.000 m³.

Wykorzystuje się naturalne odnowienia, szczególnie buka, dębu i świerka, ale także - sosny, modrzewia i daglezji.

W szkółce leśnej w Rębowie o powierzchni 12,52 ha produkuje się około 30 gatunków siewek i sadzonek.

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa znajduje się kilkadziesiąt parków wiejskich. Są to XIX-wieczne założenia pałacowo-parkowe w stylu krajobrazowym. Nadleśnictwo Damnica bezpośrednio administruje parkiem w Żelkowie wpisanym do rejestru zabytków, z cennymi gatunkami egzotycznymi, jak np. cypryśnik błotny (*Taxodium distichum*), a także parkami w Będzichowie i w Kłęczynie - planowanymi do wpisu w rejestrze zabytków.

Konserwatorska ochrona przyrody koncentruje się głównie w północnej części Nadleśnictwa, tworzącej Obręb Główny, położonej w strefie ochronnej Słowińskiego Parku Narodowego. Występują tam trzy rezerwy przyrodnicze:

- ❖ torfowiskowo-leśny o nazwie „Bagna Izbieckie” utworzony w 1982 r. na pow. 281,18 ha - atlantyckie torfowisko wrzoścowe, w Gminie Główny;
- ❖ torfowiskowo-leśny pn. „Torfowisko Pobłockie” ustanowiony w 1982 r. na pow. 112,31 ha - kopułowe torfowisko wysokie typu atlantyckiego ze zbiorowiskiem boru bagiennego i brzeziny bagiennej z podszytem woskownicy europejskiej (*Myrica gale*) w pobliżu południowej granicy jej naturalnego zasięgu występowania, w Gminie Główny;
- ❖ leśny pn. „Jałowce” („Wierchocińskie Jałowce”) uznany w 1984 r. na pow. 1,29 ha - skupienie ponad 100 jałowców pospolitych (*Juniperus communis*) o różnych formach morfologicznych i wysokości do 8 m, w Gminie Smółdzino.

Uznane prawnie tzw. użytki ekologiczne, jako pozostałości dawnych ekosystemów - oczka wodne, bagna, torfowiska, kępy drzew i krzewów itp. oraz pomniki przyrody - 8 dębów szypułkowych, 5 buków, 6 cisów - uzupełniają sieć przyrodniczych obiektów chronionych w Nadleśnictwie Damnica.

Interesujące dla turystów-wędrowców są obszary, przez które wyznaczono piesze szlaki turystyczne PTTK. Tereny Nadleśnictwa Damnica przecinają dwa takie szlaki:

- ❖ Szlak niebieski Nr SŁ-163 n o nazwie „Dolina Łupawy” prowadzący z Gardny Wielkiej do Czarnej Dąbrówki przez Wzgórze Rowokół (rezerwat leśno-krajobrazowy), Drzeżewo, Damno, Bobrowniki, Strzyżyno, Poganice;
- ❖ Szlak żółty Nr SŁ-1847 y pod nazwą „Szlak Słowińców” wiodący z Łeby do Gardny Wielkiej przez Żarnowska, Gać, Izbiec, Kluki, Łokciowe, Smółdzino.

Nadto wyznaczono tzw. ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną w Damnicy na długości 6,6 km w lasach wokół wsi Damnica z tablicami informacyjno-dydaktycznymi w zakresie wiedzy leśnej i zoologicznej.

Nadleśnictwo Damnica jest cennym obiektem przyrodniczo-leśno-zoologicznym tak dla poznania walorów rodzimego krajobrazu Wysoczyzny Damnickiej i fragmentów Wybrzeża Słowińskiego, łącznie z okazałą, nowoczesną osadą - siedzibą urzędu Nadleśnictwa w Damnicy i licznymi zabytkami historyczno-kulturowymi w okolicy, jak również i dla uprawiania czynnej turystyki wypoczynkowej, wędrowniej.

Nadleśnictwo Damnica



POŁOŻENIE NADLEŚNICTWA DAMNICA



WSPOMNIENIE SŁUPSKICH DZIAŁACZY OCHRONY PRZYRODY

ŚP. MGR INŻ. ANATOL CZERWIAKOWSKI (1910-2002) - NESTOR SŁUPSKICH PRZYRODNIKÓW, ROLNIKÓW, MYŚLIWYCH

W wieku 92 lat zmarł w Słupsku dnia 19 listopada 2002 r. mgr inż. **Anatol Czerwiakowski**. Pochodził ze znakomitej poleskiej rodziny polskiej o długich tradycjach patriotycznych. Urodził się daleko za Uralem w 1910 r. Burzliwe czasy I Wojny Światowej i po jej zakończeniu spowodowały wędrówkę rodzinną sfinalizowaną na Wileńszczyźnie. W Wilnie też odbywał studia rolnicze na polskim Uniwersytecie im. Stefana Batorego, z dyplomem inżynierskim uzyskanym w 1937 r.

II Wojna Światowa znów była przyczyną przymusowych wędrówek, w których nie zabrakło i partyzanckich bojów (AK). Kolejny etap zamieszkania i pracy to Wilno (okresowo jako Wiceminister Rolnictwa w nowych warunkach powojennej Litwy) i ostatecznie od lat 50-tych Ziemia Słupska, początkowo jako dyrektor Państwowego Gospodarstwa Rolnego w Bukówce, a następnie od 1961 r. jako Zastępca Przewodniczącego i w końcu Przewodniczący Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Słupsku aż do 1974 r. (przejście na emeryturę).

Warto wspomnieć, iż jednym z przedstawicieli rodu był znakomity medyk **Rafał Józef Czerwiakowski** (1743-1816), pijar, zwany ojcem chirurgii polskiej, urodzony na Polesiu pod Pińskiem (24 X 1743 r.), doktor medycyny i filozofii (1776 r.), profesor anatomii, fizjologii, chirurgii i położnictwa w Akademii Krakowskiej (1779-1816). W 1794 r. Naczelnik gen. **Tadeusz Kościuszko** mianował go naczelnym lekarzem wojskowym lazaretu św. Piotra w Krakowie, podczas Insurekcji Kościuszkowskiej.

Śp. mgr inż. **Anatol Czerwiakowski** angażował się też społecznie, m.in. w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Rolnictwa NOT, w Polskim Związku Łowieckim, pełniąc odpowiedzialne funkcje

w Zarządach Wojewódzkich - Okręgowych, a także w Sądzie Łowieckim w Słupsku.

W Stowarzyszeniu LIGA OCHRONY PRZYRODY powierzono mu funkcję Prezesa Oddziału Powiatowego LOP w Słupsku w latach 1967-1975, a następnie w latach 1975-1977 pierwszego Prezesa Zarządu Wojewódzkiego LOP w Słupsku.

Natomiast w trzech kolejnych 5-letnich kadencjach w latach 1976-1990, z nominacji Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, był społecznie Przewodniczącym WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU OCHRONY PRZYRODY przy Urzędzie Wojewódzkim w Słupsku. W tym czasie WKOP przyczynił się walcnie do utworzenia całego systemu ochrony krajobrazu na Ziemi Słupskiej (200.337 ha - 26,9% powierzchni ówczesnego Województwa Słupskiego), który Wojewódzka Rada Narodowa w Słupsku uchwaliła dnia 8 grudnia 1981 roku. Zaś w 5-leciu 1986-1990 Wojewódzki Komitet Ochrony Przyrody przy współpracy ze Słupskim Stowarzyszeniem Społeczno Kulturalnym, wydawał wewnętrzne Zeszyty Informacyjne WKOP Słupsk pt. „*Problemy Ochrony Przyrody w Województwie Słupskim*”; wydano 12 numerów Zeszytów...

W łonie WKOP Przewodniczący inż. Anatol Czerwiakowski wprowadzał zawsze nastrój powagi, ale i pogody oraz swobodnych wypowiedzi uczestników spotkań.

Posiadał ponadto rzadko spotykany i niezwykle cenny dar umiejętności taktownego godzenia zwaśnionych stron. Ta właśnie cecha, łącznie z umiejętnością bycia, zyskiwała mu m.in. duże uznanie i szacunek oraz powszechną sympatię.

Uwidocznili się to także zwłaszcza podczas uroczystości pogrzebowych dnia 22 listopada 2002 r. na historycznym cmentarzu słupskim, gdzie wśród kilkuset uczestników widniały cztery sztandary (Kombatantów AK, PZŁ, NOT-SITR, Ochotniczej Straży Pożarnej), wygłoszono cztery przemówienia pożegnalne, a młodzi hejnaliści z Technikum Leśnego w Warcinie odegrali sygnali łowieckie.

Józef Cieplik, Słupsk



ŚP. DR INŻ. KRZYSZTOF WŁODEK (1939-2002) - ZNAWCA I MIŁOŚNIK NATURY

Na Cmentarzu Górczyńskim w Poznaniu, dnia 30 lipca 2002 roku pożegnaliśmy Kolegę dr inż. Krzysztofa **Włodka**, który zakończył swą ziemską wędrówkę w Poznaniu dnia 20 lipca 2002 r.

Był leśnikiem z wykształcenia, miłośnikiem i znawcą przyrody, naukowcem, gawędziarzem, wędrowcem. Studia akademickie ukończył na Wydziale Leśnym Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu (obecnie Akademia Rolnicza), a pracę zawodową pełnił m.in. w szkolnictwie średnim, w Technikum Leśnym w Mojej Woli powiat Ostrów Wlkp., a następnie jako adiunkt (nauczyciel akademicki) w Wyższej Szkole Pedagogicznej - Instytut Biologii (obecnie Pomorska Akademia Pedagogiczna) w Słupsku - do roku 1991.

W latach 1991-1992 zajmował stanowisko Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Urzędzie Wojewódzkim w Słupsku. Następnie wrócił do rodzinnego Poznania, pracując terenowo i naukowo. Jako Wojewódzki Konserwator Przyrody doprowadził do powołania, z mocy nowej ustawy o ochronie przyrody z 1991 r., Wojewódzką Komisję Ochrony Przyrody przy Wojewodzie Słupskim.

Pasją jego życia były zwierzęta: daniel (*Dama dama*), wydra (*Lutra lutra*), wilk (*Canis lupus*), jenot (*Nyctereutes procyonides*). Daniel na stanowiskach w b. Nadleśnictwie Państwowym Moja Wola (powiat Ostrów Wlkp.) stał się tematem jego pracy doktorskiej. Wydrze, wilkowi i jenotowi poświęcił wiele pracy badawczej i kilka publikacji.

Odszedł nieco przedwcześnie w wieku 63 lat, w Poznaniu w mieszkaniu odziedziczonym po swoich rodzicach, a pogrzeb był manifestacją dla osoby Zmarłego i jego prawego charakteru, pełnego zaangażowania w problemy ochrony przyrody (sozologii) i zwierzostanu polskich lasów. Serdeczne przemówienia pogrzebowe wygłosili prof. Zbigniew **Zielonka** ze Słupska oraz inż. **Adamczewski**, były Dyrektor Technikum Leśnego w Mojej Woli. Wśród setki uczestników uroczystości żałobnych znalazło się wielu absolwentów b. Technikum Leśnego w Mojej Woli oraz liczna delegacja ze Słupska.

Józef Cieplik, Słupsk



INFORMACJE Z ŻYCIA

STOWARZYSZENIA LOP OKRĘGU SŁUPSKIEGO

JANINA ŁOWIECKA, Nowa Wieś koło Przechlewa

LAS NAD JEZIOREM KRASNE CELEM NASZYCH WYCIECZEK

Las jest interesującym obiektem przyrodniczym; tę prawdę zna każdy przyrodnik. Toteż szkolne wycieczki do lasu odbywamy w różnych porach roku, w określonym celu. Dzieci zamieszkujące w obwodzie Szkoły Podstawowej w Nowej Wsi Gmina Przechlewo, Powiat Człuchów, Województwo Pomorskie, a szczególnie uczniowie zrzeszeni w Szkolnym Kole Ligi Ochrony Przyrody, dobrze znają „sвій” las. Latem i jesienią wiele godzin spędzają na zbieraniu darów lasu - jagód, borówek i grzybów, obserwując jednocześnie życie lasu i jego mieszkańców, znajdując przy tej okazji cenne dla siebie trofea, jak - pióra ptasie, poroża - zrzuty, huby, szyszki drzew iglastych.

Las, o którym mowa, to kompleks wokół Jeziora Krasne, uznanego w 1976 r. przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego jako rezerwat wodny (wodno-roślinny) - jezioro lobeliowe o powierzchni 28 ha. Przy południowym krańcu jeziora wytworzyło się torfowisko przejściowe, a okalający je las należy do kategorii borów sosnowych. Samo jezioro otoczone jest ścieżką spacerową ułatwiającą poznanie rezerwatu i sąsiadujących z nim lasów oraz umożliwiającą podziwianie malowniczej okolicy na tle rodzimego krajobrazu.

Zorganizowane wycieczki szkolne obejmują zajęcia według autorskiego (własnego) programu edukacyjnego pn. *„Lekcje w lesie, czyli praktyczne formy edukacji leśnej”*. Na program ten składają się następujące tematy:

- 1) Nasz las; 2) Moje drzewo; 3) Las i jego mieszkańcy; 4) Dary lasu; 5) Las w zagrożeniu.

Program poznawania lasu jest opowieścią o lesie. Najważniejszym uczestnikiem tego programu jest dziecko (uczeń), a kanwą opowieści las, który można osobiście zobaczyć, dotknąć, poczuć jego wpływ, zbadać, poznać, udowodnić, doświadczyć.

Cele edukacyjne zajęć w lesie: - zainteresowanie lasem, jego różnorodnością, bogactwem i pięknem.

Cele ogólne zajęć w lesie: 1) Zapoznanie z lasem jako samoregulującym się ekosystemem; 2) Ukazanie wielofunkcyjności lasu; 3) Poznanie pospolitych gatunków roślin i zwierząt, ich przystosowań i zależności pokarmowych; 4) Wyrabianie czynnej postawy w pogłębianiu wiedzy i zainteresowań przyrodniczych; 5) Zdobywanie praktycznych umiejętności pomiarów, obserwacji i dokonywania opisów; 6) Uświadomienie dzieciom istniejących prawnych zakazów dotyczących zachowania się w lesie; 7) Wyrabianie nawyku kulturalnego zachowania się w lesie; 8) Emocjonalne zaangażowanie się w sprawę ochrony lasu; 9) Rozwijanie wrażliwości na problem środowiska.

Cele operacyjne: u c z e ń - poprzez realizowanie wymienionych wyżej tematów programu, określone jako poszczególne „lekcje”. Podsumowanie każdej lekcji odbywa się metodami aktywizującymi.

Spotkania „na gruncie” w lesie i przy rezerwacie wodno-roślinnym „Jezioro Krasne” pozwala na rozpoznanie roślin reliktowych występujących w jeziorze lobeliowym, takich jak: Lobelia jeziorna (*Lobelia Dortmanna*) = stroiczka wodna, szczypiorkowato wyglądający poryblin jeziorny (*Isoetes lacustris*), brzeżyca jednokwiatowa (*Littorella uniflora*), jeżogłówka pokrewna (*Sparganium affine*) i inne, a także roślinności leśnej - gatunków drzewiastych, krzewiastych i zielnych oraz typów siedliskowych lasu - bór świeży (Bśw.), bór bagienny (Bb) itp.

Organizowanie wycieczek do lasu w poszczególnych porach roku jest celowe dla poznania stadiów rozwojowych życia lasu i jego elementów biologicznych (fazy fenologiczne).

Krajobrazowe walory tego interesującego obszaru, śpiew ptaków, wszechobecna cisza, spokój tafli wody pozwalają pożytecznie spędzić wolny czas, zregenerować siły. Podczas takich spotkań na łonie natury zacieśniają się kontakty między uczestnikami.



WIADOMOŚCI Z SIEMIANIC

Szkoła Podstawowa w Siemianicach (Szkolne Koło Ligi Ochrony Przyrody) współpracuje z Nadleśnictwem Ustka. Między innymi otrzymaliśmy z Nadleśnictwa worki i rękawiczki na akcję sprzątania lasu. Dzięki sponsorowaniu nagród książkowych mogliśmy przeprowadzić dwa międzyszkolne konkursy o tematyce ekologicznej.

Pierwsza edycja konkursu pt. „*Chronimy naturalne środowisko człowieka*” miała na celu uświadomienie dzieci na piękno przyrody, wolnej od zanieczyszczeń i brudu cywilizacyjnego.

Podczas drugiej edycji konkursu do udziału włączyliśmy także dzieci z grupy „O” ze szkół i przedszkoli naszej gminy. Tym razem zwróciłam uwagę uczniów na problem gatunków zagrożonych wyginięciem. Aby wykonać tę pracę dzieci musiały zapoznać się z tymi właśnie gatunkami poprzez ilustracje. W wyniku konkursu powstały piękne, barwne prace. Przyznane nagrody wręczał przedstawiciel Nadleśnictwa Ustka p. W. Zeszutek. Niespodzianką dla uczestników była sztuka napisana przez p. A. Rakuszewską pod tym samym tytułem co temat konkursu i wystawiona mało znaną techniką - teatru cieni. Duży aplauz wśród widzów wywołało też drugie krótkie przedstawienie kukielkowe, napisane przez organizatora konkursu i sponsorowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pt. „*Wolność*” mówiące o tym, że nie tylko zwierzęta są zagrożone, ale również i dzieci poprzez używki takie jak papierosy, alkohol i narkotyki. II edycja Konkursu nosiła tytuł: „*Zwrócone naturze*”.

Zachęcona powodzeniem opisanych konkursów pragnę, za pośrednictwem Redakcji, zaprosić wszystkie chętne szkoły (Szkolne Koła LOP) do wzięcia udziału w III edycji naszego konkursu międzyszkolnego, który ogłosimy w styczniu 2003 r., a będzie on trwał do dnia 30 marca 2003 r. Tym razem chcemy włączyć dzieci nie tylko uzdolnione plastycznie, ale również z talentem pisarskim.

Zainteresowanych prosimy o kontakt z Zespołem Szkół w Siemianicach - tel. (0-59) 847-18-56.

MŁODZIEŻOWE KONKURSY PRZYRODNICZE

KONKURS PRZYRODNICZY „POZNAJEMY LAS” - IV ETAP 2002 - RDLP SZCZECINEK

Tradycyjnie we wrześniu (21 IX 2002 r.) nastąpiło uroczyste zakończenie młodzieżowego konkursu przyrodniczego pn. „*Poznajemy Las*”, zorganizowanego przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Szczecinku, a trwającego od jesieni 2001 r. do lata 2002 r.

Konkurs cieszył się jak zwykle dużym zainteresowaniem, bowiem zgłosiło doń swój udział 110 szkół, w tym - 63 szkoły podstawowe (33 z Koszalińskiego Okręgu LOP i 30 ze Słupskiego Okręgu LOP), 28 gimnazjów (10 z Koszalińskiego i 18 ze Słupskiego), 19 szkół średnich (8 z Koszalińskiego i 11 ze Słupskiego). Młodzieżowym zespołom konkursowym towarzyszyło 322 opiekunów, w tym 160 nauczycieli i 162 leśników. Łącznie pracowało 285 zespołów, których zadaniem było prowadzenie obserwacji zmian fenologicznych w wybranym obiekcie leśnym w ciągu okresu rocznego.

18 zespołów uzyskało, w swoich grupach wiekowych, miejsca z nagrodami I - III.

❖ Grupa wiekowa I -

- I miejsce: Szkoła Podstawowa Nr 6 w Słupsku - N. Ustka;
- II miejsce: Szkoła Podstawowa w Bobolicach - N. Bobolice;
- III miejsce: Szkoła Podstawowa w Koczale - N. Niedźwiady.

❖ Grupa wiekowa II -

- I miejsce: Szkoła Podstawowa w Łupawie - N. Łupawa;
- II miejsce: Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi Czerwonej - N. Niedźwiady;
- III miejsce: Szkoła Podstawowa w Miastku - N. Miastko

❖ Grupa wiekowa III -

- I miejsce: Szkoła Podstawowa w Dretyniu - N. Dretyń;
- II miejsce: Szkoła Podstawowa w Łupawie - N. Łupawa;
- III miejsce: Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sianowie - N. Karnieszewice.

❖ Grupa wiekowa IV -

- I miejsce: Gimnazjum Publiczne w Kaliszu Pomorskim - N. Kalisz Pomorski;
- II miejsca: Gimnazjum Publiczne Nr 1 w Szczecinku (dwa zespoły) - N. Czarnobór i N. Szczecinek;
- III miejsce: Gimnazjum w Kołczygłowach - N. Leśny Dwór.

- ❖ Grupa wiekowa V -
 - I miejsce: Zespół Szkół Agrotechnicznych, II Liceum Agrobiznesu w Sławnie - N. Sławno;
 - II miejsce: III Liceum Ogólnokształcące przy Zespole Szkół Medycznych w Szczecinku - N. Szczecinek;
 - III miejsce: Liceum Ogólnokształcące w Bytowie - N. Bytów.
 - ❖ Grupa wiekowa VI -
 - I miejsce: II Liceum Ogólnokształcące w Słupsku - N. Ustka;
 - II miejsce: Zespół Szkół Agrotechnicznych w Świątkach - N. Szczecinek;
 - III miejsce: Liceum Ogólnokształcące w Szczecinku - N. Szczecinek.
- Pierwsze miejsce - nagrody w Konkursie IV edycji:
- ❖ Grupa wiekowa I - Szkoła Podstawowa Nr 6 w Słupsku - Nauczyciel Mirosław **Mikołajczyk**, opiekun z Nadleśnictwa Mariusz **Zakrzewski**;
 - ❖ Grupa wiekowa II - Szkoła Podstawowa w Łupawie - Nauczyciel Bożena **Mrozek**, opiekun Lech **Trzebiatowski**, powiat Słupsk;
 - ❖ Grupa wiekowa III - Szkoła Podstawowa w Dretyniu - Nauczyciel Maria **Jutrzenka-Trzebiatowska**, opiekun Marian **Humer**, powiat Bytów;
 - ❖ Grupa wiekowa IV - Gimnazjum Publiczne w Kaliszu Pomorskim - Nauczyciel Mariola **Domańska**, opiekun Roman **Wójtowicz**, powiat Drawsko Pomorskie;
 - ❖ Grupa wiekowa V - II Liceum Agrobiznesu w Sławnie - Nauczyciel Albina **Tokarczyk**, opiekun Sławomir **Fedoruk**, powiat Sławno;
 - ❖ Grupa wiekowa VI - II Liceum Ogólnokształcące w Słupsku - Nauczyciel mgr Tamara **Kropiowska**, opiekun Piotr **Morgaś**.

Ponadto wyróżniono 10 prac plastycznych jako zadania dodatkowe.

Wszystkim uczestnikom Konkursu gratulujemy odwagi i wyjątkowej pracy - tak Młodzieży, jak i Państwu Nauczycielom i Kolegom Leśnikom. Na specjalne wyróżnienie i wdzięczność zasługuje inicjator i organizator Konkursu Kolega inż. Dominik **Jarociński**, Rzecznik Prasowy RDLP w Szczecinku.

Na rok 2002/2003 rozpisano już V edycję konkursu „Poznajemy Las” w RDLP Szczecinek.

Józef Cieplik, Słupsk

ROZSTRZYGNĘCIE
XI. SŁUPSKIEGO KONKURSU SOZOLOGICZNEGO - 2002
(„Aktualia Ochrony Przyrody” - Nr 1/2002/18/)

PRAWIDŁOWE ODPOWIEDZI:

1) Rzeka Łupawa; 2) Tak; 3) Tak; 4) Stanowiska lęgowe ptactwa wodnego i błotnego (Rezerwat ornitologiczny „Ostrów Trzebielski”).

Otrzymano łącznie 43 odpowiedzi, w tym 30 całkowicie prawidłowych.

Nagrody i upominki rozdzielono komisyjnie dnia 24 X 2002 r.

- ❖ Za pierwszą otrzymaną odpowiedź:
 - Krzysztof **Dąbrowski**, SP Jezierzycze, powiat Słupsk.
- ❖ Drogą losowania:
 - Aldona **Malek**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Dorota **Gembel**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Paulina **Mielewczyk**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Ewelina **Szyca**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Łucja **Lis**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Michał **Gruchala**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Katarzyna **Konkel**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Michał **Labuda**, SP Rokity, powiat Bytów,
 - Diana **Kraszewska**, Gimnazjum Głównicyce, powiat Słupsk,
 - Tomasz **Steglenta**, Gimnazjum Głównicyce, powiat Słupsk,
 - Roksana **Wasyłiszyn**, Gimnazjum Nr 3 Słupsk,
 - Joanna **Kubów**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 Słupsk,
 - Ewa **Stańczyk**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 Słupsk.
- ❖ Wyróżnienia z upominkami za obszerną treść odpowiedzi i bogaty wystrój graficzny:
 - Dorota **Bodnar**, Gimnazjum Nr 4 Słupsk,
 - Edyta **Stocha**, Gimnazjum Nr 4 Słupsk,
 - Jakub **Dumanowski**, Gimnazjum Nr 4 Słupsk.

Razem przydzielono 17 nagród - upominków, ufundowanych w znacznej mierze przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa Oddział w Gdańsku, Sekcja Słupsk.

KOMISJA KONKURSOWA: dr Stanisław **Kaczmarek**, mgr inż. Barbara **Major-Milewczyk**, Jadwiga **Bekier**.

Józef Cieplik, Słupsk

XII. SŁUPSKI KONKURS SOZOLOGICZNY

PYTANIA KONKURSOWE:

1. Co to jest las?
2. Na czym polegają zjawiska fenologiczne?
3. Proszę wymienić co najmniej pięć rezerwatów przyrody występujących na Ziemi Słupskiej (Regionu Słupskiego na Pomorzu Środkowym).

—————◆—————

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do Biura Z.O. LOP w Słupsku, Al. H. Sienkiewicza 20, II p., w terminie do dnia 30 stycznia 2003 r.

Z.O. LOP Słupsk oraz
Redakcja „AKTUALIÓW...”

—————◆—————

II. KONKURS NA NAJBARDZIEJ AKTYWNE SZKOLNE KOŁO LOP OKRĘGU SŁUPSKIEGO

Ogłaszamy niniejszym rozpoczęcie drugiej edycji dorocznego Konkursu „*Na najbardziej aktywne Szkolne Koło LOP Okręgu Słupskiego*” na zasadach analogicznych do warunków konkursu ubiegłorocznego.

Przedmiotem prac konkursowych będzie działalność Koła w okresie: od września 2001 r. do czerwca 2002 r.

Termin nadsyłania prac konkursowych: **15 marzec 2003 r.**

Regulamin II Konkursu - 2003 r. pozostaje do wglądu i nabycia w Biurze Z.O. LOP Słupsk, Al. H. Sienkiewicza Nr 20, II p., tel. (0- ... -59) 842-32-81. Wszelkie dodatkowe informacje - tamże.

(Regulamin opracował mgr Marek Jan Ziółkowski ze Słupska).

Zapraszamy gorąco do udziału w naszym regionalnym Konkursie.

Relacje z I Konkursu - 2002 zostały zamieszczone w Zeszytach Informacyjnym Z.O. LOP Słupsk Nr 1/2002 (18) „Aktualia Ochrony Przyrody” z czerwca 2002 r. na stronach 18-19.

Zarząd Okręgu
Stowarzyszenia LOP w Słupsku

—————◆—————